

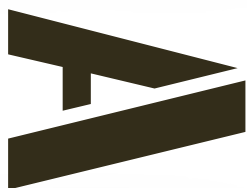

PETRA

GARGANO

PETRA

GARGANO

PETRA

GARGANO

PETRA

GARGANO

Kuvat: Petran kotialbumi ellei toisin mainittu

© Petra Gargano ja Tammi 2026

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-04-6883-5

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:

tuotevastuu@tammi.fi

SISÄLLYS

Vahvana	7
Sä tulit silloin.....	9
Missä mun mies on	17
Puolielämää	24
Korvaamaton	34
Sekoitat mun maailman	42
Äidit ja tyttäret.....	75
Minne vaan.....	86
Keskinkertainen	121
Jotain muuta.....	138
Outolintu	155
Kyynleet	167
Heilutaan	187
Janis Joplin.....	221
Sankaritar	243
Lopeta.....	253
Kuka mä oon.....	265
Katuvalot.....	282
Oon elossa	297
Nimeksi Anneli.....	313
Tulkoon joulu	323
Mä vedän näin.....	331
Siihenkään ei kuole	341

Hiotaan helmii	355
Haluun et mua sattuu	371
Tänä yönä taivaaseen	377
Lähdetään tänään	387
Comeback.....	404
Kiitos kaikesta.....	415

VAHVANA

*Mitäpä tässä vessan lattialla
maailman painon alla
vahvana
mut vasta huomenna*

(PETRA, KASMIR, ALEKSI KAUNISVESI)

Olen jälleen kerran tässä tilanteessa: tienristeyksessä. Ajan palaveriin levy-yhtiöön. Päässäni surisee tuhat uutta ideaa. Mikä olisi seuraava sinkku, kenen kanssa haluaisin seuraavaksi studioon ja milloin voisimme julkaista uutta musiikkia. Uusi vuosi kääntyi juuri kalenterissa. Se tuntuu uudelta alulta. Ehdin juuri ja juuri saada kahvikupin käteeni toimistossa, kun palaverin luonne paljastuu. Levy-yhtiö haluaa lopettaa yhteistyön kanssani. ”Sä oot tosi hyvä tyyppi ja teet hienoa musaa, mutta jotenkin tämä ei nyt vaan toimi.” Niinpä niin, taas tämä sama laulu, story of my life.

Koko soolourani on ollut täynnä vastaavia tarinoita. Kaikki palaset ovat näennäisesti kohdillaan, mutta silti mikään ei onnistu. Jotain puuttuu. Kukaan ei osaa kertoa mitä, mutta ilmeisesti jotain helvetin tärkeää se on. Kokonaiskuva ei hienoista paloista huolimatta hahmotu.

Sekunnissa innostuneet suunnitelmat vaihtuvat päänsisäiseen paniikkiin. Olen lohduttoman pettynyt itseeni. Miten

tässä taas kävi näin? Mitä voin tehdä? Hylätyksi tulemisen tunne riehuu sisälläni. Tuntuu, etten kykene mihinkään.

Olin aikoinaan lapsitähti, Suomen suosituimman tyttöbändin laulaja. Sitä seurasivat ulkomaankiertueet, sooloura, työt yrittäjänä, puhujana, valmentajana, biisinkirjoittajana ja vaikka mitä muuta. Tässä hetkessä menneisyydellä ei ole merkitystä, ei painoarvoa. On aloitettava alusta.

Tämä tarina on minun, ei kenenkään muun. Kirjoitan itse, koska haluan kertoa kaiken omin sanoin. Niin kuin supattaisin salaisuuteni viinipullon ääressä parhaalle ystävälleni: mahdollisimman rehellisesti, ilman kaunistelua. Toivon, että löydät tästä tarinasta toivoa. Toivoa siitä, että mistä tahansa lähtökohdista voi päätyä mihin tahansa. Milloin vain on lupa vaihtaa suuntaa, jos siltä tuntuu. Lopputulos ei välttämättä ole sitä, mitä lähdit hakemaan, mutta se ei haittaa. Jokainen hetki ja kokemus on yksi säikeistö biisistä, josta on vielä vähintään kertosaie tulossa.

SÄ TULIT SILLOIN

*Kuitenkin tänne synnyttään
vuorollaan tähän elämään
jokainen onneamme täällä etsitään*

(TIMO KIISKINEN)

Olen kasarinen lapsi. Vanhempani olivat aikanaan erikoinen pari, sillä he eivät koskaan menneet naimisiin. Nykyään siinä ei olisi mitään ihmeellistä. Siihen aikaan taisin olla kavereistani ainoa, jonka vanhemmat eivät olleet virallisesti naimisissa. Molemmat työskentelivät tulikuumalla IT-alalla, niissä ympyröissä he tapasivat.

Ensimmäinen kotini oli Malmilla Helsingissä, jonne he toivat minut Naistenklinikalta reteästi taksilla. Silloin ei ollut saatavilla turvatestit läpäisseitä kuljetuskaukaloita, vaan vanhempani kantoivat minut kotiin kantokopassa, jonka he asettivat varovaisesti taksin takapenkille. Jännityksensekaisissa fiiliksisissä kantokoppa oli päätyntyt vähän liian lähellä ovea. Kun toinen vanhemmista pamautti taksin oven kiinni, teki taksin sisäpuolella oleva nahkainen kahva mojovan loven kopan päätyyn. Onneksi minun pääni ei ollut siinä kulmassa – tai niin minulle on ainakin kerrottu.

Kotona oli rottinkiset kalusteet, kellertävät tapetit ja tuhka-kupit pöydillä. Oli tavallista pistää röökiksi vaikka keittiön

pöydässä. Se kuului siihen aikaan yhtä kiinteästi kuin äidin sä-
häkkä permanentti ja isän telkkaririllit.

Kummallakaan vanhemmistani ei ollut ennestään hirveästi
kokemusta lapsista. He olivat aluksi paniikissa ihmetellessään
kantokopassa tuhisevaa vauvaa. ”Mitä ihmettä ton kanssa nyt
pitäisi tehdä?” Tähän fiilikseen samaistuin, kun oma esikoiseni
syntyi. En ollut koskaan pidellyt vauvaa ennen kuin minulla oli
oma poika sylissäni.

Vanhemmilleni tuotti vaikeuksia valita vauvalle sopiva nimi.
Isäni ehdotus oli Phyllis ja äitini Petronella. P-kirjaimellahan
nuo molemmat alkavat, mutta aika erikoisia ovat kumpikin.
Olen kiitollinen kummitädilleni, joka sai taottua vanhempieni
päähän järkeä. Petra olisi parempi vaihtoehto. Myöhemmin
perheen vene sai nimekseen Petronella, ja Phyllis on minun
alter egoni karaokessa. Jos missä tahansa päin Suomea kuulet
karaokessa, että Phyllis on lauluvuorossa, se olen todennäköi-
sesti minä. Ja jos lauluna on Paula Koivuniemen Kun kuuntelen
Tomppaa, voit olla asiasta varma.

Sukunimestäkään vanhempani eivät tainneet päästä yksi-
mielisyyteen. Minulla on edelleen tallella vanha pankkikirja,
jossa lukee ylimpänä äitini sukunimi, joka on vedetty kuulakärki-
kynällä yli. Sen alle on kirjoitettu käsin isäni sukunimi.

Muistan lapsuudestani vähän. Varsinkin niistä ajoista, kun
vanhempani olivat vielä yhdessä. En muista ensimmäisestä ko-
distani Malmilla mitään. Olin taaperoikäinen, kun muutimme
varsinaiseen lapsuudenkotiini Pohjois-Helsinkiin Siltamäkeen.
Vanhempani ostivat uudesta taloyhtiöstä rivitalonpätkän. Se
oli iso juttu. Molemmat ottivat pankista massiiviset asunto-
lainat. Kaikki oli uutta ja tiilitalon ulkoseinät kimalisivat puh-
taan valkoisina auringon paisteessa. Rivareiden keskellä oli iso
keskuspiha. Uudet rivitalot vetivät puoleensa lapsiperheitä.

Leikkiseuraa oli paljon, kun perheissä oli suurin piirtein saman ikäisiä lapsia. Ruoho tuoksui, kun sadettaja kasteli leikattua nurtsia. Suurin hupi oli juosta sadettajaa karkuun ja kastua silti läpikotaisin. Polvet olivat aina ruvella, kun juoksin pihan poikia kiinni peleissä. Rakensimme majoja ja kiipeilimme puissa. Ihanan huoletonta.

Kodin sisältä mielikuvani ovat hatarampia. Kuuntelen ka-dehtien, kuinka ystäväni muistelevat omaa lapsuuttaan. He muistavat tilanteita, retkiä, kokonaisia kesälomia. Minun muistikuvani meidän perheestämme ovat utuisia fläsäreitä. En tiedä, kuinka todellisia ne ovat. Suurin osa muistikuvistani tulee valokuvista, joita olen katsellut aikuisena. Aidoimmat muistot ovat jotain paljon pienempää. Ne ovat elokuvamaisia kohtauksia. Jokin tuoksu, tunne, ääni tai maisema vie minut takaisin lapsuuteeni. Ohikiitävän hetken ajan kulkeudun kauas ajassa taaksepäin ja muistan täsmällisesti juuri sen tilanteen, jossa olin lapsena. Äidin hajuvesi arkiaamuna, Alanis Morissetten ääni telkkarissa, isän nauru olohuoneen lattialla, asfalttipöly pääsiäisenä fillarin pyörien alla.

Äiti on aina ollut siivousfriikki. Huoneilmassa leijui hieno sitruunainen pesuaineen tuoksu. Isäni työhuoneessa tuoksui erilaiselta. Mosaiikkiparketti kiilsi puhtauttaan olohuoneessa, kun isän huoneessa muovimatto keräsi nurkkiinsa pölyä. Siellä tuoksui pinttynyt rööki, vanhat kirjat ja LP-levyt. Pikkutyttönä selasin haltioituneena levyjen kansia uudestaan ja uudestaan. Oli Doorsia, ZZ Topia, Beatlesia, Led Zeppeliä ja vaikka mitä. Silloin nuo nimet eivät merkinneet minulle mitään. Musiikki-valinnat tein puhtaasti levyjen kansien perusteella. Yhdessä kannessa oli kiharatukkainen mies, jolla oli käsissään erivärisiä timantteja. Luulen, että timantit kiinnittivät pienen tytön huomion. Sillä levyllä oli yksi sairaan hyvä biisi, jonka nimeä en

tiennyt, koska kappale oli laulettu englanniksi. Kuulin sen aikuisena uudestaan ulkomaan reissulla ja purkka pysähtyi kirjaimellisesti suuhun. Yhtäkkiä lomareissulla keskellä Sisilian serpentiiniteitä lapsuus alkoi soimaan autoradiosta. Jälkeenpäin selvisi, että biisi oli T. Rexin *Ride a White Swan*. En edelleenkään ole löytänyt niitä levynkansia, jotka tekivät minuun vaikutuksen. Ehkä olen kuvitellut ne, kuka tietää. Tuo biisi on yksi ensimmäisistä musiikkimuistoistani lapsuudesta.

Isäni lempipaikka kotona oli olohuoneen lattia. Vaikka sohvalla olisi ollut tilaa, hän makasi parketilla katsomassa uutisia tai *Kummelia*. Isäni oli klassinen tietokonenörtti. Hän teki töitä tietokoneilla, mutta ne olivat hänelle jotain suurempaa, intohimo. Isän koneilla sain ensimmäisen kosketuksen tietokonepeleihin. Kutsuin erästä niistä ”tavaranhakupeliksi”. Jälkeenpäin on käynyt ilmi, että pelasin jotain varhaista *King’s Quest* -tyyppistä peliä.

Isäni on myöhemminkin pitänyt huolta, että minulla on kaikki tarvittavat ”laitteet”. Hänen vanha työkoneensa muuntui minulle pelikoneeksi. Joululahjaksi sain häneltä stereot, joilla nauhoitin c-kasetille radiosta lempibiisini. Ei ollut mitään niin ärsyttävää kuin juontaja, joka alkoi pölpöttämään viimeisten kertosaiteiden päälle. Stereoilla pystyi nauhoittamaan myös cd-levyltä c-kasetille. Tein serkkutytön levyistä kätevästi kasetin, jonka toisella puolella olivat kaikki Apulannan ja toisella puolella Tehosekoittimen parhaat biisit. Isäni hommasi minulle tietenkin myös ensimmäisen Pleikkarin. Hän piti aina huolen siitä, että minulla oli kaikki uusimmat ja cooleimmat musat soimassa. Työreissulta sain Green Dayn *Dookie*n, joka räjäytti tajuntani. Spice Girlsin Wannabe-sinkku oli minulla levyhyllyssä paljon ennen kavereitani. Hän toi sen tuliaisiksi työmatkalta ennen kuin Suomessa tiedettiin koko bändistä. Toisaalta isäni

taisi olla enemmän fiiliksissä siitä, että kuuntelin mieluummin Salt-N-Pepaa silloin, kun muut kaverit fanittivat Spice Girlsä.

Meillä oli Bella-merkkinen matkavene, jolla vietimme kesällä kolmistaan aikaa. Siinä oli keittiö, vessa sekä etu- ja takakajuutat, joissa pystyi yöpymään. Joskus serkut olivat perheineen mukana matkassa. Silloin veneessä oli ahdasta. Kovassa myrskyssä olimme serkkujen kanssa takakajuutassa. Vene keikkui niin paljon, että lensimme toistemme yli ja seiniä päin. Se oli hirveän hauskaa, kuin huvipuistossa. Kummitäti sai tuosta yöstä ikuiset veneilytraumat. Äiti oli veneellä aina paniikissa jostain. Yleensä säästä ja siitä, ettemme saisi lähteä liian kovalla merenkäynnillä liikkeelle. Hän on muutenkin pelokas ihminen: hän pelkää autossa, veneessä ja kaikissa liikkuvissa kulkuneuvoissa. Vanhemmiten tuntuu, että hän pelkää oikeastaan kaikkea, mikä ei ole läpikotaisin tuttua. Siksi tuntuu käsittämättömältä, että jossain elämän vaiheessa äidistä oli hyvä idea ostaa vene. Olisinpa saanut aikuisena tutustua siihen tyyppiin.

Suurin osa parhaista lapsuusmuistoistani liittyy tuohon veneeseen. Se on ironista, koska skidinä en ikinä olisi halunnut lähteä veneilemään. Siellä oli tylsää. Ei kavereita, ja seurana vain omat vanhemmat. Silloin älypuhelimet ja kannettavat tietokoneet olivat vielä scifiä.

Ahvenanmaalta sain synttärilahjaksi venereissulla korvalappustereot ja Mariah Careyn kasetin. Korvalappustereot olivat kirkkaankeltaiset, nykyään ne olisivat ihanan retrot. Niistä tuli minulle tärkein seura ja viihde pitkillä avomeripätkillä. Matkustin yleensä etukajuutassa korvalappustereot päässä. Luukutin täysiä kotona nauhoitettuja c-kasetteja ja Mariah Careyta. Hoilotin hulluna mukana samalla, kun kiikkerä vene keikkui aalloilla.

Vähitellen laulamisesta tuli tärkein tapani käsitellä tunteita. Kun veneen keinunta yltyi, yltyi laulukin. Lauloin iloon, suuruun, ahdistukseen, kaikkeen. Siitä tuli keino rentoutua silloin, kun alkoi pelottaa ja keho jännittyi. Tuo selviytymiskeino on kannatellut minua aina aikuisuuteeni asti. Laulamalla sain itseni rennoksi synnytyssalissa, autiolla saarella *Selviytyjät*-ohjelmassa ja pahimpien kriisien keskellä yön pimeydessä. Jokin laulamisen tuomassa värähtelyssä saa sykkeeni laskemaan ja mielen rauhoittumaan. Jos olen kipeänä enkä voi laulaa, se on henkisen kriisin paikka. On terapeuttista tarttua imurin varteen, laittaa hyvää musaa kuulokkeisiin ja antaa palaa. Silloin laulan sydämeni kyllyydestä ja kämpppä tulee samalla siivottua. Kaikki voittavat.

Veneellä olin isin tyttö. Rakastin lähteä hänen kanssaan pienellä kumiveneellä kalaretkille myöhään illalla. Isäni osti minulle oman virvelin vedon seurauksena. Löimme vetoa, pysyykö hän olemaan vuoden tupakkalakossa. Voitin vedon ja sain valita kalastusliikkeestä itselleni tarvikkeet. Valitsin tietenkin kalleimmat vehkeet, jotka löysin.

Oli ihanaa istua isäni kanssa hiljaa kumiveneen kyydissä. Siellä ei tarvinnut puhua, laulaa, esittää mitään. Sain vain olla. Kaiken lisäksi sain niillä reissuilla ämpärin täydeltä kalaa. Ehkä se johtui hienoista kalastusvälineistä.

Äitini oli aina vähän huolissaan. Hänellä oli aina jokin projekti käynnissä, yleensä siivous. Oli kevätsiivous, syyssiivous, joulusiivous ja tietenkin lauantasiivous. Hän on aina saanut paljon aikaan. Äitini laittoi ruuat, pesi pyykkiä ja hoiti varmasti lähes kaikki kodin käytännön askareet. Minulla on tallessa VHS-video, jossa on pätkiä lapsuudestani aina vauva-ajoista teini-ikään. Videolla isäni vaihtaa minulle vastasyntyneenä vaippaa. Se oli kuulemma suurin piirtein ainoa kerta, kun näin

tapahtui. Tämä oli tyypillistä siihen aikaan 80-luvulla. Isät kävivät töissä ja äidit hoitivat kodin.

Isäni hoiti meillä venettä ja puutarhaa. Ne olivat hänen juttujaan. Äitini oli se, joka kannatteli perhettä ja arkea. Kun äiti oli pidempään työmatkalla, söimme isän kanssa monta päivää peräkkäin tölkistä hernekeittoa. Olen aina vihannut hernekeittoa. Itkin näyttävästi krokotiilin kyyneleitä ja hieroin isän kanssa diilin: jos minun ei tarvitse syödä lautasista tyhjäksi, ostan hänelle kravatin. Niinpä ostin hänelle sinisen skragan, johon oli kirjailtu pianon koskettimet. Kravatti oli erittäin kassari ja varmaan hohti pimeässäkin. Niin älytön se oli. Myöhemmin aina kun isällä oli huono omatunto jostain, hänellä oli juuri se kravatti kaulassa. Minä en edelleenkään syö hernekeittoa.

Olin lapsena huono syömään mitään. Saatoin viikonloppuna istua keittiön pöydän ääressä tunteja, koska ”lautanen piti syödä puhtaaksi”. Jos sattui olemaan tarjolla jotain inhokkiruokaani, kuten Janssonin kiusausta, potkin jaloilla lattiaa pöydän alla. Yritin sillä saada syömiseeni vauhtia. Kun potkin oikein kovasti, ruoka ei maistunut ihan niin pahalta. Äidin kanssa oli turha yrittää hieroa diilejä. Hänelle kyyneleet eivät menneet läpi.

Äiti oli se, joka piti kuria. Hän oli supernainen, joka hoiti kodin lisäksi myös vaativaa duunia. Hän on suurin esikuvani, mitä tulee sisukkuuteen ja työmoraaliin. Jos jokin homma pitää hoitaa, äiti hoitaa. Hänellä on vastaukset kaikkeen, eikä hän kaihda työntekoa. Kriisin keskellä häneltä löytyy aina oikeat sanat ja hän tietää, mitä tehdä. Ehkä työtaakan takia hän otti kamalasti stressiä kaikesta. Hänellä oli liikaa vastuuta. Kaikki pallot olivat ilmassa ja koko ajan oli jokin tulipalo sammutettava jossain, töissä tai kotona.

Isästä ei kotona ollut paljon apua. Luulen, että hän oli äidille yksi ruokittava ja huollettava lisää. Äiti ei ole ollut mikään

leikkijä. En muista leikkineeni hippaa tai rakentaneeni Legoja olohuoneen lattialla hänen kanssaan. Äidillä ei tainnut olla aikaa tai jaksamista leikkiin pitkien päivien päätteeksi. Isä oli erilainen. Hänellä oli aikaa. Hän vitsaili, leikki, kutitti, kertoi tarinoita ja huijasi minua uskomaan vaikka mitä älytöntä. Kun olimme veneellä Savonlinnassa, hän sai minut uskomaan, että Savo on kuningaskunta. Tietenkin näin oli, koska siellä oli oma linnakin. Seitsemänvuotiaana ryntäilin Olavinlinnan torneissa iloisena vanhempieni perässä. Uskoin hetkenä minä hyvänsä näkeväni vilauksen Savon kuninkaasta ja kuningattaresta. Sillä tavoin isäni sai minut kiipeämään väsymättä korkeisiin torneihin pikku jaloillani. Olin haljeta ylpeydestä, kun huomasin olevani kaksikielinen. Ymmärsin sujuvasti Savon kuningaskunnan kieltä, Savon murretta. Isä uskotteli myös, että nakit kasvavat puissa. Etsin kuumeisesti linnan puutarhasta nakkipuita, jotka olisin halunnut istuttaa kotimme takapihalle.

Aika usein olimme isän kanssa tiimi: isi ja Napu. Se oli isän lempinimi minulle, kun olin pieni. Liittouduimme usein äitiä vastaan. Jos äidin mielestä oli aika pestä ikkunat, keksimme yhdessä jotain tärkeämpää ja hauskempaa tehtävää. Saunassa pidimme löylykilpailuja. Napu voitti, ja äiti juoksi ensimmäisenä kiljuen ulos. Napu oli riehakas poikatyttö, joka kiipesi puihin, kalasti ja haastoi pihan pojat juoksukilpailuun. Napu keräsi superpalloja, kynttilöitä ja posliinieläimiä. Häntä ei kiinnostanut, vaikka se oli muiden mielestä noloa. Napu oli peloton, räiskyvä, kovaan ääneen naurava tyttö, joka ei välittänyt muiden mielipiteistä. Jossain vaiheessa isin ja Napun tiimi särkyi. Siitä eteenpäin Napua ei ollut enää olemassa.

MISSÄ MUN MIES ON

*Missä mun mies on
hellä ja lämpöinen
missä se mies on
teen katoamisilmoituksen*

(PETRA)

En muista ainoatakaan vanhempieni välistä tavallista keskustelua, en naurua, en perusarkea. Muistan heidän kommunikaatiostaan kriisit. Isä saattoi lähteä kioskille viemään lottoa lauantai-iltana ja ilmestyä takaisin seuraavalla viikolla. Tavallinen kauppareissu saattoi venyä päiviksi ja kala-reissut katoamistempuiksi. Työmatkat ulkomaille olivat kriisin paikkoja. Jossain vaiheessa työmatkaa saattoi olla kateissa mies, passi, läppäri, lentoliput, ihan kaikki. Koko se väliaika kotona oli helvettiä. Äiti oli huolissaan muutenkin, joten nämä katoamiset puskiivat hänet reunan yli. Kävimme askel kerrallaan läpi kaikki tunteet. Ensin pelko, sitten paniikki, viha ja raivo. Lopulta päädyimme itkuun, suruun ja huoleen.

Äiti oli supernainen aamusta iltaan. Hän hoiti työt ja kaupassakäynnit. Illalla kotona neljän seinän sisällä hän murtui. Silloin ainoa, joka koetti pitää häntä kasassa, oli ala-asteikäinen oma lapsi.

Yleensä katoamistempuat osuivat jollekin minulle tai äidille tärkeälle päivälle. Vasta nyt ymmärrän, mistä inho omia

syntymäpäiviäni kohtaan johtuu. Lapsena olin varma, että kukaan ei tule synttäreilleni. Itku silmässä meinasin perua juhlat monta kertaa ennen h-hetkeä. Näin juhlista painajaisia: kutsut oli lähetetty, kakku tilattu, odotin vieraita hassu hattu päässä – eikä kukaan tullut. Syntymäpäiväni ovat heinäkuussa, ja monet kavereista olivat silloin kesälomareissulla. Pelko oli sinällään ihan perusteltu.

Oikeasti jännitin sitä, tuleeko isä. Eihän millään muulla ole oikeasti pienelle tytölle väliä. Onkohan isi minun syntymäpäivänäni kotona? Joskus oli ja joskus ei. Jokaista lomamatkaa, joulua ja juhannusta varjosti pelko: mitä jos isi ei tulekaan? Kerran lähdimme äidin kanssa etsimään isää keskellä yötä vene-satamasta. Oli pimeää ja hytisin pelosta ja kylmyydestä, kun äiti kiipesi sataman portin yli. Vanhemmat muistuttivat minua aina, kuinka olin heille kaikista tärkein. Siellä keinuvalla laiturilla ei tuntunut siltä. Seisoin yksin ja tuijotin sysimustaa merta. Muistan miettineeni, että onkohan kenelläkään muulla koko maailmassa tällaista.

Äiti yritti kaikkensa, ettei mielikuvani isästä tai meidän perheestämme pilaantuisi. Joskus isä saattoi napata matkalla baarista yhden illan tuttuja mukaansa. Silloin äiti joutui toimimaan portsarina. Hän suojeli lastaan hinnalla millä hyvänsä. Äiti istui läpi yön ovellani, ettei mikään tai kukaan keskeyttäisi untani. Jos äiti halusi nukkua yönsä rauhassa, oli välillä helpompi lähteä jonnekin yökylään. Silloin hän pakkasi tavarat kassiin ja hurautimme keskellä yötä taksilla pois kotoa.

Vaikka isässä ei ollut mitään pelättävää, nämä ”evakkoreissut” olivat pelottavia lapsen näkökulmasta. Oli ahdistavaa, kun en ymmärtänyt, mitä tapahtui ja miksi. Äiti oli silti minun sankarini. Hän piti minusta huolta. Välillä näin painajaisia siitä, että äidille tapahtuisi jotain. Silloin olisin maailmassa aivan yksin.

Isäni katoamiset ovat jatkuneet aikuisuuteeni asti: synttärit, rippijuhlat, vanhojen tanssit, ylioppilasjuhlat, levynjulkaisujuhlat, lastenlasten synttärit... Pahinta ei ehkä lopulta ollutkaan se, tuleeko hän vai ei. Kamalinta oli jännitys, joka alkoi jo monta viikkoa ennen tärkeää päivää. Päässäni pyöri sata kysymystä: Tuleeko isä? Jos tulee, niin missä kunnossa? Jos ei tule, tuleeko minulle niin paha mieli, että olisi parempi jättää juhlat kokonaan pitämättä? Kun synttärit, rippijuhlat tai ylppärit alkoivat, jo ovelta alkoi juhluvieraiden kysely: onko isäsi tulossa?

Jos isä ilmaantui paikalle, siitä tehtiin iso haloo. Jos hän ei saapunutkaan paikalle, äiti supatti jokaiselle kysyjälle erikseen kootut selitykset. Isä oli juhlien päähenkilö aina riippumatta siitä, oliko hän itse paikalla vai ei.

Lapseni tykkäävät kovasti isoisästään. Heillä on oma kieli, meininki ja omat jutut. Sitä on ihanaa seurata vierestä. Pitkään mietin, haluanko altistaa omat lapseni samanlaisille pettymyksille, joita jouduin itse kokemaan pienenä. Päädyin siihen, että ennemmin haluan heille edes silloin tällöin rakastavan, välittävän isoisän kuin en ollenkaan. Jos isoisä on tulossa kylään, en kerro siitä lapsille etukäteen. Hän tulee, jos tulee. Me otamme hänet vastaan ja nautimme jokaisesta hyvästä hetkestä. Minun lapseni eivät joudu odottamaan eteisessä kengät jalassa ihmistä, joka ei ehkä koskaan saavukaan. Niin ei minun kotonani käy enää ikinä.

Kun isäni katosi kauppareissulla tai työmatkalla, en pelännyt, että hänelle olisi sattunut joitain. Aina hän löysi tiensä lopulta kotiin. Kamalinta oli äidin paniikin, itkun ja sekoamisen seuraaminen vierestä. Sitä saattoi kestää monta päivää. Silloin meidän arkemme hajosi palasiksi. Milloin lähdimme fyysisesti etsimään isää ja milloin äiti soitti läpi jokaisen numeron puhelimesta. Aikana ennen kännyköitä toisen ihmisen

löytäminen ei ollut niin yksinkertaista. Kuuntelin salaa korva kiinni seinässä jokaista puhelua. Vaikka äiti yritti pitää minua varten kulisseeja pystyssä, ei hän siinä onnistunut. Olin tarkkaavainen pieni tyttö, jolta ei jäänyt huomaamatta mikään äidin tunnetila. Luin univajeesta sekoamispiteessä ollutta äitiä paremmin kuin hän tajusi. Puhumattakaan viikon mittaisista mykkäkouluista äidin ja isän välillä näiden retkien jälkeen. Tunnelma kotona oli jäätävä.

Välillä meni vuosia niin, että isä eli ihan normaalia perhelämää meidän kanssamme. Ne olivat minun varhaisen lapsuuteni parhaita vuosia. Silloin veneilimme, matkustimme ja saunoimme yhdessä lauantai-iltaisina. Pelko oli silti läsnä. Äidin epävarmuus ei kaikonnut. Hän odotti koko ajan seuraavaa katastrofia, seuraavaa katoamista. Epävarmuus ja epäluottamus varjostivat myös onnellisempia vuosia, ja kotona oli aina räjähdysherkkä pohjavire. Äiti on sanonut, että rakkaus ei heiltä loppunut, vaan muut ongelmat olivat liian isoja. En sitten tiedä. Ainakaan se rakkaus heidän välillään ei minulle asti välittynyt.

Lapsena osasin taitavasti hyödyntää kotona vallinnutta taistelutannerta. Sain vanhempani jopa hankkimaan minulle koiranpennun, kun käytin heidän huonoa omatuntoaan vipuvartena. Isäni oli vannonut, että hänelle ei enää ainuttakaan koiraa tule. Itkin, kiukuttelin ja manipuloisin äidille tahtoni läpi ”koska on niin paha mieli” tai ”kun te riitelette koko ajan”. Niin meille muutti japaninpystykorva, joka oli jo kasvattajalla saanut nimekseen Ripsu. Olin silloin ekaluokkalainen. Ripsu oli ylisöpö valkoinen lumipallo. Ulkonäöstään huolimatta Ripsu oli ärhäkkä tapaus, jolla oli kimakka haukku. Kaikki pihan lapset kerääntyivät katsomaan Ripsua, kun kannoin sen sylissäni autosta kotiovelle. Isäni oli päättänyt, että hän ei osallistu koiran hoitoon mitenkään. Hän ei sitä otusta meille halunnut. Tietenkin

koira kiintyi kaikista eniten juuri isään. Eikä mennyt kauaa, kun he katsoivat yhdessä *Kummelia* lattialla vierekkäin. Hiihtoloma-reissulla Leville se oli juurikin isä, joka lähti ulkoiluttamaan Ripsu-pentua keskellä yötä juna-asemalla. Hänellä oli yöpuvun päällä vain aamutakki, kun hän lähti pissattamaan koira. Ikävä kyllä, isä oli lukenut ikkunasta aseman väärin. Pysähdys, jonka isä luuli kestävän kaksikymmentä minuuttia, olikin vain viisi minuuttia. Kesken koirankakankeräilyn juna yllättäen nytkähti liikkeelle. Isä nappasi koiran kainaloon ja hyppäsi liikkuvaan junaan aamutakin helmat hulmuten aivan kuin James Bond.

Ripsusta tuli minulle tärkeä turva vuosien varrella. Se kuunteli kaikki ne huolet, joita en uskaltanut kertoa kenellekään muulle. Kun aikuisena muutin pois kotoa, minua helpotti ajatus, että Ripsu jäi pitämään äidille seuraa. Oli helpompi lähteä, kun äiti ei jäänyt ihan yksin. Luulen, että Ripsu kuunteli aika paljon myös äidin huolia.

Aikuiset saattavat luulla, että onnistuvat pitämään lapset kriisien ulkopuolella. Tiesin kuitenkin vanhempieni ongelmista liikaa. Se ei vaadi riitoja, väkivaltaa tai mitään konkreettisia tekoja. Korvat höröllä kuulin muutaman sanan sieltä ja toisen täältä. Loput keksin väliin omasta päästä. Se oli ehkä vielä huonompi vaihtoehto kuin se, että olisin oikeasti tiennyt, missä mennään. Lapsen mielikuvitus on rajaton, ja omat kuvitelmani pahensivat pelkojani. Hyssyttely, kun astuin huoneeseen, tuntui alentavalta. Silloin myös tiesin, että jokin järkyttävä katastrofi oli ilmoilla. En tiennyt, milloin pommi räjähtäisi, mutta jotain oli tulossa.

Minua on lapsesta asti ärsyttänyt vaikenemisen kulttuuri. Sitä meidän perheessämme ja suvussamme on harrastettu sukupolvesta toiseen. Asioita peitellään ja kaunistellaan, ettei kukaan ulkopuolinen näkisi, mistä on oikeasti kysymys. Kulissin

pitää pysyä pystyssä keinolla millä hyvänsä. Siksi kukaan ei uskaltanut hakea apua ennen kuin oli jo liian myöhäistä. Isällä on stressiä, se on taiteellinen, se on sitä ja se on tätä. Käsittämättömälle käytökselle keksittiin yhdessä aina jokin käsitettävä syy. Se oli kummallinen joukkopsykoosi, jossa kaikki olivat mukana. Sukupolvi toisensa perään vaiken i kaikesta hankalasta. Jos meidän perheemme olisi saanut jostain, vaikka sukulaisilta, enemmän apua, tukea ja ymmärrystä, olisimme voineet paremmin. Ehkä vanhempani olisivat uskaltaneet erotakin aiemmin. Silloin olisin säästynyt monelta huolelta ja sydänsurulta.

Ero oli lopulta parasta, mitä lapsuudessani tapahtui. Yhteiselo oli jatkuvaa painekattilassa pyörimistä. Koko ajan sain pelätä, milloin keittää yli. Se ei ollut terveellistä meistä kenellekään. Kun kerroin tämän aikuisena isälleni, hän loukkaantui. Hän koki, että oli uhrannut perheemme takia parhaat vuotensa toimimattomaan parisuhteeseen. Se, että ollaan yhdessä lapsen takia, ei vaan toimi. Meidän kotimme oli siitä malliesimerkki.

Kun aloin käymään kavereiden luona kylässä, ymmärsin, että siellä oli erilaista. Tunnelma oli rento ja välitön. Ilmassa kupli nauru ja nenään tuoksui kotona leivottu pulla. Perhe istui yhteisen pöydän ääressä rupertellen ja lautapelejä pelaillen. Suurimpia kriisejä olivat ylityö perjantaina tai pikkuveljen häviö futisturnauksessa. Vähitellen minulle valkeni, että minun normaali perhe-elämäni ei ollutkaan normaalia muissa kodeissa. Kaikilla muilla oli normaali perhe – minulla ei. Silloin tuntui, että olin täysin yksin.

Todellisuudessa en ole yksin, ikävä kyllä. Meitä on liian monia, joiden lapsuus läikkyi lattialle.

En ole kuitenkaan ptkääkään katkera. Kukaan ei vältty vastoinkäymisiltä ja hyvä niin. Vastoinkäymiset muistuttavat

JOKAINEN VOI TEHDÄ COMEBACKIN

PETRA GARGANO kertoo omin sanoin elämäntarinansa, niin hauskat ja koskettavat kertomukset Tiktakin ystävyystä, takahuoneesta, Amerikan kiertueelta ja bändin lopettamisesta kuin uudesta alusta soolouralla.

Kun Tiktak loisti lavoilla ja levyt myivät platinaa, vain harva tiesi, mitä Petran kotona tapahtui. Lapsuuden traumat jättivät Petraan jälkensä, joiden kanssa laulaja on kipuillut läpi elämänsä. Kadehdittavan ulkokuoren alle piiloutui synkkä maailma, jossa teini-ikäinen Petra ei ollut turvassa. Turvaa hän rakensi elämäänsä täydellisestä suorittamisesta. Suorittamisesta seurannut romahdus purkautui vasta aikuisena ulos pakko-oireina ja vakavana unettomuutena.

Petran tarina on inspiroiva esimerkki siitä, miten mistä tahansa lähtökohdista voi saavuttaa mitä tahansa, kun on sopivasti tuuria, taitoa ja hulluutta.

*Petra Gargano on laulaja ja lauluntekijä.
Comeback on hänen esikoisteoksensa.*

ISBN 978-952-04-6883-5 • 99.1 • WWW.TAMMI.FI

KUVA JOUNI HARALA • ASU ILMATAR COUTURE • TYPOGRAFIA JUSSI KARJALAINEN